

عنوان مقاله:

نسبت عرفان و دین

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت معاصر، دوره 2، شماره 2 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

محمد فنایی اشکوری - دانشیار فلسفه، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره)

خلاصه مقاله:

یکی از مباحث کلیدی و سرنوشت ساز درباره عرفان و دین تعیین نسبت میان آنهاست. برخی عرفان را غیر از دین و حتی ناسازگار با آن میدانند. بر همین اساس، گروهی به عرفان دلبسته و از دین گسسته‌اند، و جمعی به دین پیوسته با عرفان به نزاع برخاسته‌اند. کسانی هم که عرفان را با دین سازگار میدانند در تعیین نسبت میان آن دو اختلاف نظر دارند. برخی عرفان را عین دین یا گوهر آن تلقی میکنند و دسته ای آن را جزیی از اجزای دین به‌شمار می‌آورند. تعیین نسبت میان دین و عرفان جز با کاوش در ماهیت دین و عرفان ممکن نیست. نظریه ای که در این مقاله تبیین و اثبات میشود این است که عرفان نه ضد دین، نه بیگانه از دین، نه عین دین، و نه جزیی از اجزای دین است، بلکه عرفان باطن دین است. در پرتو این نظریه بسیاری از پرسشها و شبهاتی که درباره عرفان و رابطه آن با دین وجود دارد نیز پاسخ داده میشود. با حل این مسیله ضمن روشنشدن نسبت دین و عرفان، چپستی آنها نیز بهتر دانسته میشود. علاوه بر این، معیاری روشن برای تشخیص عرفان اصیل از عرفانهای ناقص، التقاطی، و شبه عرفان ها به‌دست می‌آید.

کلمات کلیدی:

عرفان، دین، ظاهر، باطن، تجربه عرفانی، کشف، عقل، شریعت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/795638>

